

RECENSION

Kristin Scott Thomas och Fabrice Luchini i *Bakom stängda dörrar*

Bakom stängda dörrar

Originaltitel: **Dans la maison**
Svensk titel: **Bakom stängda dörrar**
Regi: **François Ozon**
Producenter: **Éric Altmeyer, Nicolas Altmeyer**
Manus: **François Ozon**
Foto: **Jérôme Alméras**
Roller: **Fabrice Luchini, Ernst Umhauer, Kristin Scott Thomas, Emmanuelle Seigner, Denis Ménochet, Bastien Ughetto, Jean-François Balmer, Yolande Moreau m fl**
Frankrike 2012
Längd i tid: **1 tim 45 min**
Distributör: **TriArt AB**

En luttrad och ganska uttråkad lärare ger sina elever i uppgift att skriva en uppsats om vad som hänt under helgen. Resultaten är medelmåttiga och ibland undermåliga, och som vanligt sitter läraren hemma vid köksbordet och läser högt och ondgör sig för sin fru, som har hört samma visa om och om igen. Men plötsligt händer det, det är en uppsats som sticker ut.

Den franske regissören François Ozon är produktiv men outtröttlig när det gäller att hitta på nya historier. Han har inte fastnat i en viss stil. Tvärtom är han inte rädd för att ge sig i kast med musikalgenren i *8 kvinnor* (2002) eller med att filmatisera en populär boulevardsteater i *Potiche – En fransk troféfru* (2010). Däremot kan man känna igen vissa återkommande teman, som identifikation, manipulation och lek med verklighet och fantasi som i *Under sanden* (2000) och *Swimming Pool* (2003). I hans senaste film *Bakom stängda dörrar* blir vi åskådare mer och mer indragna i en virvel av fantasi. Eller är det verklighet? Vi vet inte. Och det gör inte den alltmer insyltade läraren heller.

Filmens inleds väldigt realistiskt med första dagen för höstterminen på gymnasiet Gustave Flaubert någonstans i Frankrike. Lärarna

samlas, eleverna samlas och det nya för terminen är att skoluniform införs. Klassmarkörer kommer att försvinna, tror rektorn. Läraren Germain, perfekt spelad av Fabrice Luchini, ger inte så mycket för den nya uniforma verkligheten men kör på som vanligt. Dock pigg-nar han till när han upptäcker Claude, eleven med skrivtalang. Hans första uppsats, som Germain läser högt för sin fru hemma i köket, handlar om en klasskamrats hemmiljö med flera intressanta detaljer om familjen. Läraren, som egentligen är en misslyckad författare, ser som sin uppgift att hjälpa den unge Claude att utveckla sin talang och kanske bli det han själv aldrig blev. Eller är det så att han vill veta mer och mer om den där familjen. Sonen går i samma klass som Claude, pappan är affärsman och basketfantast och mamman läser bara inredningstidningar.

Därefter väljer Ozon att iscensätta uppsatserna samtidigt som de läses "voice over". Och vi åskådare blir tillsammans med läraren mer och mer insyltade i pikanta detaljer om familjens liv. Germain undervisar Claude i berättandets konst och lär honom utnyttja den viktiga frågan "Vad hände sedan?". Eleven utformar sina berättelser som en följetong och avslutar varje avsnitt med "fortsättning följer". Uppsatserna blir som en drog för Germain. Hans fru Jeanne (Kristin Scott Thomas) försöker få honom att inse att han blir manipulerad av sin elev och hon frågar till och med om han är förälskad. Hon å sin sida har ekonomiska bekymmer med ett konstgalleri som styrs av de rika men föga konstintresserade ägarna. Hjälp och stöd från mannen får hon inte, för han är uppslukad av Claude och hans följetong.

Jeannes galleri heter passande nog Minotauros labyrint, och känslan av att inte hitta ut blir mer och mer påfallande. Ynglingen tar sakta men säkert makten över Germain, hans liv och över oss åskådare. Frågan om vad som är verklighet och vad som är fiktion ställs på sin spets. Men spelar det någon roll? Varje liv kan bli en berättelse. Och varje gång vi ser en film ingår vi en överenskommelse med regissören. Berätta för oss! Vi struntar i om det är på riktigt eller på låtsas. Är det detta som Ozon vill säga med sin film? Den unge Claude (Ernst Umhauer) med sitt oskuldsfulla och androgyna utseende, med sitt beräknande och manipulativa sätt är kanske Ozons alter ego.

Eva Lindfors

FILMRUTAN